

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารความขัดแย้งภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 202 โรงเรียน ซึ่งประชากรเป็นผู้บริหารจำนวน 404 คน และครู จำนวน 2,476 คน รวมทั้งสิ้น 2,880 คน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 77 โรงเรียน มีผู้บริหาร 154 คน ครู 458 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 113 โรงเรียน มีผู้บริหาร 226 คน ครู 1,626 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 12 โรงเรียน มีผู้บริหาร 24 คน ครู 392 คน

รายละเอียดของจำนวนผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 แสดงไว้ในตาราง 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1. 2554 : 66-74)

ตาราง 1 จำนวนประชากรผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร		รวม
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
โรงเรียนขนาดใหญ่	24	392	416
โรงเรียนขนาดกลาง	226	1,626	1,852
โรงเรียนขนาดเล็ก	154	458	612
รวม	404	2,476	2,880

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542:148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 196 คน และครูจำนวน 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 527 คน แล้วทำการการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก เป็นการสุ่มผู้บริหารและครูในโรงเรียนแต่ละขนาด ให้กระจายไปตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
โรงเรียนขนาดใหญ่	12	53	65
โรงเรียนขนาดกลาง	109	217	326
โรงเรียนขนาดเล็ก	75	61	136
รวม	196	331	527

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้งภายในโรงเรียนของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้ง 5 วิธีคือ วิธีเผชิญหน้า วิธีหลีกเลี่ยง วิธีบังคับ วิธีไกล่เกลี่ย และวิธีประนีประนอม

เกณฑ์น้ำหนักการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารที่นอกเหนือจาก 5 วิธีดังกล่าว

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือเอกสารและตำราต่างๆ
2. ศึกษาทฤษฎี แนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความขัดแย้งจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจด้านเนื้อหาที่จะนำมาเป็นหลักในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามโดยร่างคำถามให้ครอบคลุมกับประเด็นต่างๆตามกรอบความคิดโดยสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไขความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษาตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม
4. นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพความเป็นจริง เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบมีดังนี้

- 5.1 นายสุรัชย์ สมปาง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
 5.2 นายเสนอชัย สมถวิล ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
 5.3 นายสถิต การเพียร ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้าน

การวัดและประเมินผล

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

7. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความจำแนกผ่านเกณฑ์ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่า t ระหว่าง 18.945 ถึง 44.024

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งหมด โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.880

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

3. รวบรวมแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้วยตนเอง เพื่อนำมาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

4. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมดผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 527 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 527 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้งภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ด้วยค่า t-test แบบ Independent Samples.

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้งภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

4. เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลประกอบความเรียง

5. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 11)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึงมีการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงมีการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ใช้สูตรดังนี้

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้อัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์.

2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือจำนวนคนในกลุ่มต่ำที่นำมา

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยเปรียบเทียบการบริหารความขัดแย้ง จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ใช้การวิเคราะห์ t-test แบบ Independent Samples มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 322)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
 \bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_2^1	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มมากกว่าสองกลุ่ม โดยเปรียบเทียบการบริหารความขัดแย้ง จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์สุวรรณรักษ์, 2542: 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้(Scheffe' Method) โดยใช้สูตร

$$CV_d = \sqrt{(K - 1)(F^*)(MS_{within})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

เมื่อ	CV_d	แทนค่าวิกฤตที่ได้จากวิธีการของเชฟเฟ้
	K	แทนจำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทนค่าทดสอบ F ที่ได้จากการเปิดภาพการกระจายของ F
	MS_{within}	แทนค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม Mean square within group
	n_1, n_2	แทนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม